

Rapport

Lelystad, maart 2015
J. Reinhold

Landschapsbeheer Flevoland
Zorg voor ons landschap

Botter 14-03
8232 JP Lelystad
T(0320) 29 49 39

flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapsbeheer.net

KvK Lelystad 39069897
IBAN:NL73RABO 0110 056493

Beschermd flora en fauna binnen het bestemmingsplangebied De Gilden – Het Palet

Landschap verbindt

Landschapsbeheer Flevoland streeft naar ontwikkeling, beheer en behoud van een ecologisch waardevol landschap met een streekeigen karakter, zowel in het landelijk als stedelijk gebied.

Samen met bewoners, overheden en agrariërs zoekt Landschapsbeheer naar kansen voor natuur en landschap.

Het werk van Landschapsbeheer Flevoland is onder te verdelen in vier werkvelden :

Zorg voor ons landschap

DAT DOEN WE SAMEN

Burgerparticipatie

Landschapsbeheer stimuleert betrokkenheid van bewoners bij de natuur en het landschap in de eigen leefomgeving. Samen verantwoordelijk voor de inrichting en het beheer van de eigen 'achtertuin'.

Zorg voor ons landschap

RUIMTE VOOR PLANT EN DIER

Soortenbeheer

In het Flevolandse landschap horen tal van plant- en diersoorten. De (tijdelijke) aanvullende maatregelen die Landschapsbeheer uitvoert, dragen bij aan het realiseren van een zelf functionerend ecosysteem.

Zorg voor ons landschap

BAKENS IN DE TIJD

Cultuurhistorie en Aardkunde

De geschiedenis van Flevoland heeft mens en landschap bepaald. Om de eigen leefomgeving goed te begrijpen speelt kennis van het ontstaan van het gebied een belangrijke rol.

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschap

Singels, laanbomen, bermen, dijken, dorpsbossen, weilanden, akkers, stedelijk groen en groot open water zijn dragers van het landschap. Beheer, behoud en ontwikkeling van deze landschapselementen dragen bij aan de beleving van ons landschap.

Titel : Beschermd flora en fauna binnen het bestemmingsplangebied
De Gilden – Het Palet
Auteur : J. Reinhold
Rapportnummer : LBF-2015-003
Datum : maart 2015

Landschapsbeheer Flevoland
Botter 14-03
8232 JP Lelystad
t: 0320-294939
e: flevoland@landschapsbeheer.net
www.landschapbeheer.net

Inhoud

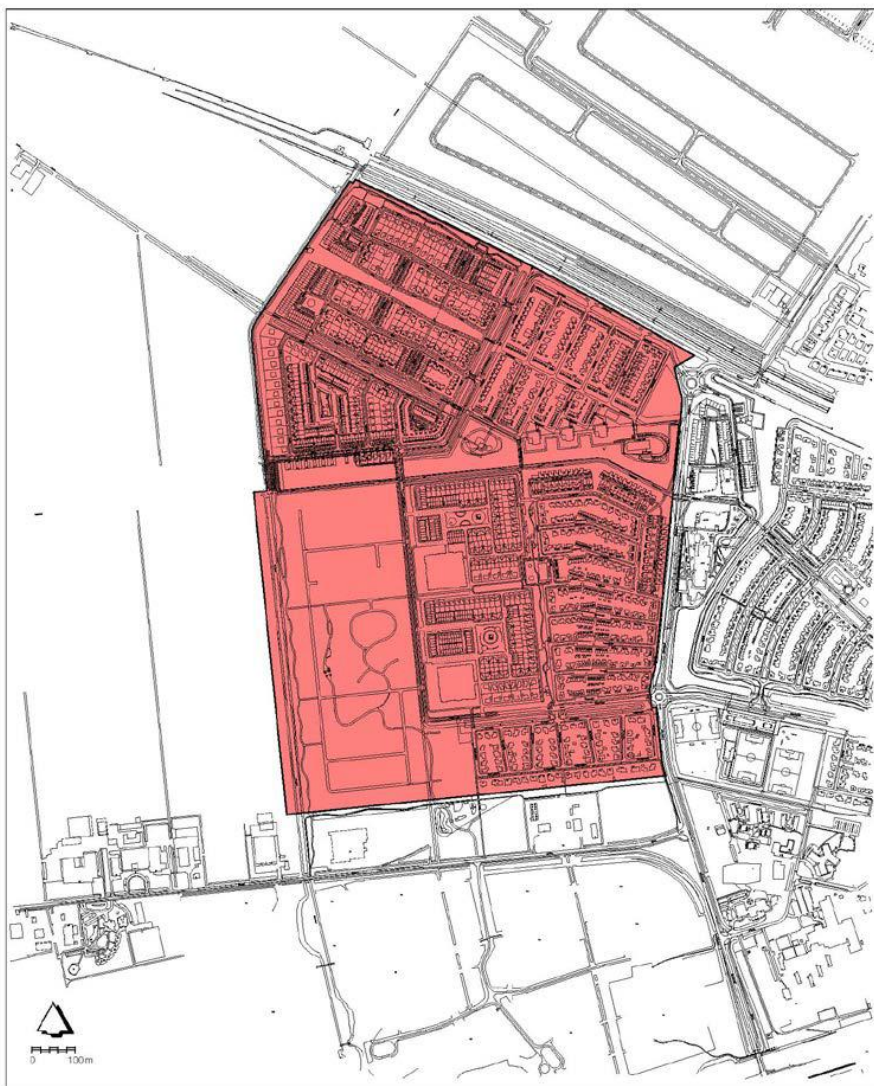
Inhoud	1
1. Inleiding	2
2. Methoden	5
3. Resultaten	6
Steenmarter	11
Kleine modderkruiper	11
Alpenwatersalamander	12
Daslook	12
Gele helmbloem	13
Rietorchis	13
Wilde marjolein	14
Boommarter	14
Bittervoorn	14
Bever	15
Gewone dwergvleermuis	15
Laatvlieger	16
Meervleermuis	16
Ruige dwergvleermuis	17
Rosse vleermuis	17
Tweekleurige vleermuis	18
Watervleermuis	18
Jaarrond beschermde nesten van vogels	19
Broedende vogels	19
4. Conclusie	20
5. Geraadpleegde literatuur en websites	21

1. Inleiding

Voor elk gebied in Nederland geldt een bestemmingsplan. In een bestemmingsplan dient o.a. aandacht te zijn voor het effect op de natuurwaarden van de locatie, het effect van de ontwikkeling op de natuurwaarden van de omgeving en het effect van de omgeving op de nieuwe ontwikkeling. Dit rapport beschrijft de effecten op de beschermde flora en faunasoorten, zoals die vastgelegd zijn in de Flora- en faunawet (Ffwet), binnen het bestemmingsplangebied De Gilden – Het Palet.

Bestemmingsplan De Gilden – Het Palet (vrij naar concept bestemmingsplan)

Het bestemmingsplan De Gilden-Het Palet heeft betrekking op de woonwijk De Gilden en Het Palet in het westen van Dronten. De woonwijk De Gilden, zijnde het oostelijk deel van het plangebied, is al voor een groot deel gerealiseerd. Incidenteel zijn nog enkele woningen mogelijk. Het westelijk deel (Het Palet) moet nog ingevuld worden. Dit woongebied krijgt flexibele mogelijkheden voor woningbouw.

Figuur 1. De ligging van het plangebied

Figuur 2. De huidige situatie van het plangebied

Het gebied bestaat dus in de huidige situatie voor een deel uit gerealiseerde woningbouw met bijbehorende wegen en met watergangen. Het andere deel bestaat uit agrarisch gebied met bijbehorende gedimensioneerde watergangen als kavelsloten en tochten.

Beschermde Flora en Fauna

Om het bestemmingsplan vast te kunnen stellen moet duidelijk zijn of de wijziging van het bestemmingsplan juridisch haalbaar lijkt. Er mogen geen juridische onmogelijkheden zijn alvorens het plan vast te stellen. Bekeken moet worden of er reden is om aan te nemen dat de Flora en faunawet dit bestemmingsplan niet kan toelaten. M.a.w. heeft het bestemmingsplan zo'n grote invloed op de (populaties van) beschermde soorten dat een ontheffing Flora en faunawet onwaarschijnlijk lijkt?

De Ffwet kent drie beschermingscategorieën:

1. Soorten die wel beschermd zijn maar waarvoor vooral het zorgvuldigheidsprincipe geldend is: er moet zorgvuldig met de soort worden omgegaan. Deze worden 'Tabel 1 soorten' genoemd.
2. Soorten die strikter beschermd zijn. Bij het beheer of een ruimtelijke ontwikkeling dient toestemming verkregen te worden van het Ministerie van EZ. Dit kan via een ontheffing Ffwet of door te handelen conform een door het Ministerie van EZ goedgekeurde gedragscode. Dit zijn de 'Tabel 2 soorten'.
3. Soorten die strikt beschermd zijn. Bij het beheer kan nog gewerkt worden middels een goedgekeurde gedragscode maar bij een ruimtelijke ontwikkeling is een ontheffing Ffwet vaak noodzakelijk: de 'Tabel 3 soorten'.

Om te bepalen of het bestemmingsplan vanuit de Flora en faunawet op onoverkomelijke bezwaren stuit, zal bepaald moeten worden of de ontwikkelingen in het bestemmingsplan aanleiding zijn om voor een of meerdere Tabel 2 of 3 soorten geen ontheffing Ffwet af te geven. Dit zou betekenen dat de populaties van de beschermde soorten door de ontwikkeling in het bestemmingsplan zo onder druk komen dat zij (regionaal) uitsterven.

Onderscheid is gemaakt in verschillende gebieden:

- Het onbebouwde gebied (huidige situatie)
- Het bebouwde gebied (huidige situatie)
- De eindsituatie met volledig bebouwd gebied (toekomst)

Per gebied en tijdvak is bepaald welke beschermde soorten in het gebied voorkomen of naar verwachting voor (kunnen) komen. Tevens is een analyse gemaakt welke effecten op de populaties beschermde soorten verwacht worden als het bestemmingsplan uitgevoerd wordt.

Landschapsbeheer Flevoland is gevraagd deze analyse uit te voeren vanwege haar ruime ervaring met beschermde soorten in Flevoland. Van de meeste soorten heeft zij ervaring met de verspreiding van de soort in Flevoland en de aantalsontwikkeling van veel soorten (zie literatuurlijst)

2. Methoden

In 2007 heeft Landschapsbeheer Flevoland een onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van beschermde soorten in Flevoland (Heemskerk et al, 2007). Dit heeft geresulteerd in een lijst van 60 Tabel 2 en 3 soorten. Deze lijst is naar aanleiding van nieuwe vondsten nog bijgewerkt. Daarmee ontstaat een overzichtelijke lijst met de belangrijkste beschermde soorten die in Flevoland voorkomen en is een goede basis voor deze rapportage.

Op 9 maart 2015 is een veldbezoek gebracht aan het gebied. Op basis van de bekende verspreiding in Flevoland, habitatvoorkeuren van de soort en de huidige en toekomstige inrichting van het gebied is een inschatting gemaakt of de verschillende Flevolandse beschermde soorten al dan niet voor kunnen komen. Alleen als er een duidelijke veldwaarneming aan ten grondslag ligt, is in tabel A aangegeven dat de soort zeker voorkomt.

Onderscheid is gemaakt in het gebied dat nu nog een agrarisch gebruik heeft (tabel A) en het gebied dat stedelijk gebruik kent (tabel B). Indien het huidige agrarische gebied verder omgezet wordt in stedelijk gebied dan zal ook tabel B voor stedelijk gebied geldend worden voor dit gebied.

3. Resultaten

Een groot aantal beschermde soorten komt (mogelijk) voor in bestemmingsplangebied. Dat geldt voor zowel het huidige agrarische gebied als voor het (toekomstige) bebouwde gebied. Voor het merendeel betreft het Tabel 1 soorten: soorten die geen juridisch risico vormen voor de vaststelling van het bestemmingsplan.

Het aantal Tabel 2 en 3 soorten is veel beperkter. Voor deze soorten zal voor de uitvoer van ruimtelijke ontwikkelingen al snel een ontheffing Ffwet of gebruik van een gedragscode noodzakelijk zijn. Per soort(groep) die (mogelijk) aanwezig is in het gebied, is een analyse gemaakt of de uitvoer van het bestemmingsplan grote schade aan de populatie aan kan richten. M.a.w. of de schade aan de populatie zo groot is dat het verkrijgen van een ontheffing Ffwet onwaarschijnlijk is.

Tabel A: Planten en dieren die in Flevoland voorkomen en die beschreven staan in de tabellen 1,2 en 3 van de Flora en faunawet (Heemskerk et al, 2007), en de aanwezigheid hiervan in het agrarische deel van het bestemmingsplangebied. Planten en dieren met * zijn nader beschreven.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Tabel 1 soorten, voorkomend in Flevoland				
Zoogdieren				
Aardmuis	Microtus agrestis		X	
Bosmuis	Apodemus sylvaticus		X	
Dwergmuis	Micromys minutus		X	
Bunzing	Mustela putorius		X	
Dwergspitsmuis	Sorex minutus		X	
Egel	Erinaceus europaeus		X	
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus		X	
Haas	Lepus europaeus		X	
Hermelijn	Mustela erminea		X	
Huisspitsmuis	Crocidura russula		X	
Konijn	Oryctolagus cuniculus		X	
Mol	Talpa europaea	X		
Ree	Capreolus capreolus		X	
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus		X	
Tweekleurige spitsmuis	Sorex coronatus			X
Veldmuis	Microtus arvensis	X		
Vos	Vulpes vulpes	X		
Wezel	Mustela nivalis		X	
Woelrat	Arvicola amphibius/scherman		X	
Amfibieën				
Bruine kikker	Rana temporaria		X	
Gewone pad	Bufo bufo		X	
Bastaardkikker	Pelophylax kl. esculentus		X	
Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris		X	
Meerkikker	Pelophylax ridibundus		X	
Slakken				
Wijngaardslak (introductie)	Helix pomatia			X
Planten				
Aardaker	Lathyrus tuberosus			X
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine			X
Dotterbloem	Caltha palustris			X
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum			X
Grasklokje	Campanula rotundifolia			X

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Grote kaardenbol	Dipsacus fullonum			X
Kleine maagdenpalm	Vinca minor			X
Slanke sleutelbloem	Primula elatior			X
Zwanenbloem	Butomus umbellatus			X
Tabel 2 soorten, voorkomend in Flevoland				
Zoogdieren				
Damhert	Dama dama			X
Edelhert	Cervus elephus			X
Eekhoorn	Sciurus vulgaris			X
Steenmarter*	Martes foina		X	
Vissen				
Kleine modderkruiper*	Cobitis taenia	X		
Rivierdonderpad	Cottus gobio			X
Amfibieën				
Alpenwatersalamander*	Triturus alpestris			X
Planten				
Bijenorchis	Ophrys apifera			X
Brede orchis	Dactylorhiza majalis majalis			X
Daslook *	Allium ursinum			X
Gele helmblom *	Pseudofumaria lutea			
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata			X
Grote keverorchis	Listera ovata			X
Moeraswespenorchis	Epipactis palustris			X
Rietorchis *	Dactylorhiza majalis preatermissa			X
Parnassia	Parnassia palustris			X
Ronde zonnedaauw	Drosera rotundifolia			X
Tongvaren	Asplenium scolopendrium			X
Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata			X
Waterdriblad	Menyanthes trifoliata			X
Welriekende nachtorchis	Plantanthera bifolia			X
Wilde marjolein*	Origanum vulgare			X
Tabel 3 soorten (bijlage IV HR/1 AmvB)				
Zoogdieren				
Das	Meles meles			X
Boommarter *	Martes martes		X	
Waterspitsmuis	Neomys fodiens			X
Reptielen				
Hazelworm	Anguis fragilis			X
Ringslang	Natrix natrix			X
Vissen				
Bittervoorn*	Rhodeus cericeus			X
Bijlage IV HR				
Zoogdieren				
Bever*	Castor fiber	X		
(bosvleermuis)	Nyctalus leisleri			X
Franjestaart	Myotis nattererii			X
Gewone dwergvleermuis*	Pipistrellus pipistrellus		X	
Gewone grootvleermuis	Plecotus auritus			X

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Laatvlieger*	Eptesicus serotinus		X	
Meervleermuis*	Myotis dasycneme		X	
Otter	Lutra lutra			X
Ruige dwergvleermuis*	Pipistrellus nathusii		X	
Rosse vleermuis*	Nyctalus noctula		X	
Tweekleurige vleermuis *	Vespertillio murinus		X	
Watervleermuis*	Myotis daubentonii		X	
Amfibieën				
Rugstreeppad	Bufo calamita			X
Reptielen				
Zandhagedis	Lacerta agilis			X
Libellen				
gevlekte witsnuitlibel	Leucorhinia pectoralis			X
noordse winterjuffer	Sympecma paedisca			X
Planten				
Drijvende waterweegbree	Luronium natans			X
Vaste verblijfplaatsen vogels*				
Broedende vogels in broedseizoen*		X		

Tabel B: Planten en dieren die in Flevoland voorkomen en die beschreven staan in de tabellen 1,2 en 3 van de Flora en faunawet (Heemskerk et al, 2007), en de aanwezigheid hiervan in het huidige en toekomstige bebouwde deel van bestemmingsplangebied. Planten en dieren met * zijn nader beschreven.

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Tabel 1 soorten, voorkomend in Flevoland				
Zoogdieren				
Aardmuis	Microtus agrestis		X	
Bosmuis	Apodemus sylvaticus		X	
Dwergmuis	Micromys minutus		X	
Bunzing	Mustela putorius		X	
Dwergspitsmuis	Sorex minutus		X	
Egel	Erinaceus europaeus		X	
Gewone bosspitsmuis	Sorex araneus		X	
Haas	Lepus europaeus			X
Hermelijn	Mustela erminea		X	
Huisspitsmuis	Crocidura russula		X	
Konijn	Oryctolagus cuniculus		X	
Mol	Talpa europaea		X	
Ree	Capreolus capreolus			X
Rosse woelmuis	Clethrionomys glareolus		X	
Tweekleurige spitsmuis	Sorex coronatus			X
Veldmuis	Microtus arvensis		X	
Vos	Vulpes vulpes		X	
Wezel	Mustela nivalis		X	
Woelrat	Arvicola amphibius/scherman		X	
Amfibieën				
Bruine kikker	Rana temporaria		X	
Gewone pad	Bufo bufo		X	
Bastaardkikker	Pelophylax kl. esculentus		X	
Kleine watersalamander	Lissotriton vulgaris		X	
Meerkikker	Pelophylax ridibundus		X	
Slakken				
Wijngaardslak (introductie)	Helix pomatia			X
Planten				
Aardaker	Lathyrus tuberosus			X
Brede wespenorchis	Epipactis helleborine		X	
Dotterbloem	Caltha palustris			X
Gewone vogelmelk	Ornithogalum umbellatum			X
Grasklokje	Campanula rotundifolia			X
Grote kaardenbol	Dipsacus fullonum		X	
Kleine maagdenpalm	Vinca minor			X
Slanke sleutelbloem	Primula elatior			X
Zwanenbloem	Butomus umbellatus			X
Tabel 2 soorten, voorkomend in Flevoland				
Zoogdieren				
Damhert	Dama dama			X
Edelhert	Cervus elephus			X
Eekhoorn	Sciurus vulgaris			X
Steenmarter*	Martes foina		X	

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Vissen				
Kleine modderkruiper*	Cobitis taenia	X		
Rivierdonderpad	Cottus gobio			X
Amfibieën				
Alpenwatersalamander*	Triturus alpestris		X	
Planten				
Bijenorchis	Ophrys apifera			X
Brede orchis	Dactylorhiza majalis majalis			X
Daslook *	Allium ursinum		X	
Gele helmblom *	Pseudofumaria lutea		X	
Gevlekte orchis	Dactylorhiza maculata			X
Grote keverorchis	Listera ovata			X
Moeraswespenorchis	Epipactis palustris			X
Rietorchis	Dactylorhiza majalis preatermissa		X	
Parnassia	Parnassia palustris			X
Ronde zonnedauw	Drosera rotundifolia			X
Tongvaren	Asplenium scolopendrium			X
Vleeskleurige orchis	Dactylorhiza incarnata			X
Waterdriblad	Menyanthes trifoliata			X
Welriekende nachtorchis	Plantanthera bifolia			X
Wilde marjolein	Origanum vulgare		X	
Tabel 3 soorten (bijlage IV HR/1 AmvB)				
Zoogdieren				
Das	Meles meles			X
Boommarter *	Martes martes			X
Waterspitsmuis	Neomys fodiens			X
Reptielen				
Hazelworm	Anguis fragilis			X
Ringslang	Natrix natrix			X
Vissen				
Bittervoorn*	Rhodeus cericeus		X	
Bijlage IV HR				
Zoogdieren				
Bever*	Castor fiber	X		
(bosvleermuis)	Nyctalus leisleri			X
Franjestaart	Myotis nattererii			X
Gewone dwergvleermuis*	Pipistrellus pipistrellus		X	
Gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus			X
Laatvlieger*	Eptesicus serotinus		X	
Meervleermuis*	Myotis dasycneme		X	
Otter	Lutra lutra			X
Ruige dwergvleermuis*	Pipistrellus nathusii		X	
Rosse vleermuis*	Nyctalus noctula		X	
Tweekleurige vleermuis*	Vespertillio murinus		X	
Watervleermuis*	Myotis daubentonii		X	
Amfibieën				
Rugstreeppad	Bufo calamita			X

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	voorkomen in studiegebied		
		zeker	mogelijk	niet
Reptielen				
Zandhagedis	Lacerta agilis			X
Libellen				
gevlekte witsnuitlibel	Leucorhinia pectoralis			X
noordse winterjuffer	Sympecma paedisca			X
Planten				
Drijvende waterweegbree	Luronium natans			X
Vaste verblijfplaatsen vogels*			X	
Broedende vogels in broedseizoen*		X		

Steenmarter

Algemeen

De steenmarter is een marterachtige die zich in Nederland van oost naar west uitbreidt. In Flevoland zijn de meeste steenmarters nu te vinden in de Noordoostpolder, maar ook rond Dronten zijn de eerste waarnemingen bekend. De soort leeft op de grens stad-agrarisch gebied waarbij de bebouwing dienst doet als verblijfplaats en het agrarisch gebied en de stadsranden het jachtgebied vormen.

Agrarisch gebied

Het huidige agrarisch gebied kan dienst doen als jachtgebied van de steenmarter. Met name de kavelgrenzen bieden vaak voldoende dekking om op zoek te gaan naar muizen en vogels. Het huidige agrarisch gebied vormt voor de steenmarter niet een bijzonder rijk jachtgebied. Daarvoor is het te open en biedt het te weinig voedsel. Verlies van dit gebied zal voor de populatie weinig grote gevolgen hebben voor de steenmarter.

Bebouwd gebied (huidig en toekomstig)

Groene wijken en wijken aan de buitenzijde van het dorp bieden de steenmarter de beste kansen om zich te vestigen en voort te planten.

Hoewel er nog geen waarnemingen bekend zijn binnen dit bestemmingsplangebied is het zeer waarschijnlijk dat de steenmarter zich op termijn gaat vestigen in deze woonwijk.

De steenmarter en de Ffwet

Het verlies van het agrarisch jachtgebied voor de steenmarter is niet zodanig groot dat de steenmarterpopulatie in de regio Dronten daar grote gevolgen van kan ondervinden. Daarnaast komt er voor de soort interessant jachtgebied voor terug in de vorm van openbaar groen in de woonwijk. Het aantal mogelijkheden voor een verblijfplaats neemt door de woningbouw toe. Het is daarmee onwaarschijnlijk dat de ontwikkelingen in het gebied niet door kunnen gaan omdat het leefgebied van de steenmarter teveel aangetast wordt.

Kleine modderkruiper

Algemeen

De kleine modderkruiper is een vissoort die in zwak stromende wateren voorkomt. Op Europees niveau is de vis vrij zeldzaam. In Nederland komt de soort algemeen voor, zo ook in Flevoland (Beelen et al, 2012). De soort is minder gebonden aan modder dan de naam suggereert: bodems met een dunne modderlaag hebben de voorkeur. Over het algemeen zijn de wateren waarin zij voorkomen minimaal 50 cm diep.

Agrarisch gebied

In het agrarisch gebied vormen de tochten aan de buitenzijde van het gebied de beste kansen voor de kleine modderkruiper. Het gevangen dier op 9 maart is gevangen in een van de nieuw gegraven tochten in het gebied. Kavelsloten met een waterdiepte minder dan 50 cm zijn voor de kleine modderkruiper niet interessant.

Bebouwd gebied (huidig en toekomstig)

In het huidige bebouwde gebied en rond het agrarisch gebied zijn grotere waterpartijen aangelegd om de uitbreiding van het 'stenen' areaal door de komst van de bebouwing te compenseren. Deze watergangen zijn interessant voor de kleine modderkruiper: de modderlaag is nog gering en de diepte bedraagt meer dan 50 cm.

De kleine modderkruiper en de Ffwet

De omvorming van het agrarische gebied naar bebouwd gebied heeft als effect dat het areaal oppervlakte water toeneemt. Daarnaast zijn deze wateren dieper dan de huidige sloten in het agrarisch gebied. De ontwikkeling van de bebouwing heeft daarom eerder een positief effect op de populatie kleine modderkruipers dan een negatief effect. Er zijn tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan daarom geen onoverkomelijke bezwaren vanuit de Ffwet. Wel dient tijdens de uitvoer van werkzaamheden aan de watergang rekening gehouden te worden met het voorkomen van de vissoort.

Alpenwatersalamander

Algemeen

De alpenwatersalamander is in Flevoland strikt gebonden aan bebouwd gebied. Eieren worden afgezet in tuinvijvers en de volwassen dieren leven binnen de tuinen en in het nabij gelegen openbare groen.

Agrarisch gebied

In het agrarisch gebied zal deze soort, gezien zijn verspreidingsbeeld in Flevoland, op dit moment niet voorkomen.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Dieren bereiken het bebouwde gebied door actieve verplaatsing van mensen. Reden dat de dieren nu strikt gebonden zijn aan bebouwd gebied met bijbehorende tuinvijvers.

De alpenwatersalamander en de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarisch gebied hebben geen gevolgen voor de alpenwatersalamander omdat het dier daar nu niks te zoeken heeft. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient tijdens werkzaamheden aan kleine waterpartijen rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van de soort.

Daslook

Algemeen

Deze stinzeplant wordt door veel mensen gewaardeerd vanwege zijn mooie bloei in het voorjaar. In goed beschaduwde, voedselrijke bodem kan de soort zich goed handhaven en uitbreiden. De bloemknollen worden door mensen dan ook graag geplant waarna verwildering optreedt.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is op dit moment ongeschikt voor deze soort. Beschaduwde delen komen niet voor.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Bij een verdere ontwikkeling van het bebouwde deel, zeker in combinatie met opgaand openbaar groen, neemt de kans op vestiging van deze plant sterk toe.

Het daslook en de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarisch gebied hebben geen gevolgen voor het daslook omdat de plant daar nu niet voor kan komen. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient tijdens werkzaamheden nabij bosschages rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van de soort.

Gele helmbloem

Algemeen

Deze plant wordt door veel mensen gewaardeerd vanwege zijn mooie bloei. In een steenrijke omgeving (nabij trottoirtegels of stenen kademuur) kan de soort zich goed handhaven en uitbreiden. Uitbreiding vindt plaats nadat mensen deze soort in hun tuin hebben geplant.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is op dit moment ongeschikt voor deze soort.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Bij een verdere ontwikkeling van het bebouwde deel van het bestemmingsplangebied neemt de kans op vestiging van deze plant toe.

De gele helmbloem en de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarische gebied hebben geen gevolgen voor de gele helmbloem omdat de plant daar nu niet voor kan komen. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan.

Rietorchis

Algemeen

Deze orchidee groeit op de overgang land-water. Een zandige bodem in combinatie met redelijk intensief maaibeheer zijn dan belangrijke voorwaarden voor de vestiging van de soort.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is op dit moment ongeschikt voor deze soort. Het huidige beheer en de aanwezige grondsoort zorgen ervoor dat de soort nu niet voorkomt.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Bij een verdere ontwikkeling van het bebouwde deel, zeker als delen opgehoogd worden met zand neemt de kans op vestiging van deze plant op de overgang rietkraag-grasland nabij watergangen toe.

De rietorchis en de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarische gebied hebben geen gevolgen voor de rietorchis omdat de plant daar nu niet voor kan komen. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient tijdens werkzaamheden nabij watergangen rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van de soort.

Wilde marjolein

Algemeen

Deze plant wordt door veel mensen gewaardeerd vanwege zijn mooie bloei. Op zandige bodems kan de soort zich goed handhaven en uitbreiden. Uitbreiding vindt plaats nadat mensen deze soort in hun tuin hebben geplant.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is op dit moment ongeschikt voor deze soort.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Bij een verdere ontwikkeling van het bebouwde neemt de kans op vestiging van deze plant toe.

De wilde marjolein de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarisch gebied hebben geen gevolgen voor de wilde marjolein omdat de plant daar nu niet voor kan komen. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan

Boommarter

Algemeen

De boommarter is een marterachtige die vrij sterk gebonden is aan bos. De soort eet vooral bosvogels en muizen. Voortplanting vindt plaats in holle bomen of andere beschutte plekken in het bos. In Flevoland lijkt de soort sinds halverwege de jaren 90 toe te nemen. In de meeste grote boscomplexen van Flevoland zijn nu waarnemingen van boommarters. Ook het Wisentbos kent waarnemingen van boommarter.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied vormt voor de boommarter wellicht marginaal jachtgebied. Verlies van dit jachtgebied zal weinig invloed hebben op de Flevolandse populatie of de populatie in de directe omgeving van Dronten.

Bebouwd gebied (huidig en toekomstig)

Het bebouwde gebied zal weinig interessant zijn voor de boommarter. Over het algemeen zijn de dieren zo schuw dat zij stedelijk gebied mijden.

De boommarter en de Ffwet

Het verlies aan potentieel jachtgebied door de omvorming van agrarisch gebied richting bebouwd gebied zal voor de boommarterpopulatie geen gevolgen hebben. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan.

Bittervoorn

Algemeen

De bittervoorn komt in Flevoland voor in waterplantenrijke wateren die dieper zijn dan 50 cm. Eieren worden afgezet in zoetwatermossels die op de bodem van het water leven.

Agrarisch gebied

In de kavelsloten van het agrarisch gebied zal deze soort gezien zijn eisen ten aanzien van waterplanten en waterdiepte op dit moment niet voorkomen. In de tochten rondom dit gebied zijn de kansen voor deze soort wel aanwezig.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Dieren bereiken het bebouwde gebied via andere watergangen of door actieve verplaatsing van mensen. Het watermilieu in bebouwd gebied is in Flevoland vaak rijker aan waterplanten dan in bijvoorbeeld de tochten en vaarten.

De bittervoorn en de Ffwet

Ontwikkelingen in het agrarische gebied hebben geen gevolgen voor de bittervoorn omdat het leefgebied van het dier daar niet aanwezig is. Uitbreiden van het bebouwde deel is alleen maar gunstig voor deze beschermde soort omdat het ook betekent dat het areaal aan oppervlakte water en het areaal dieper water toeneemt. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient tijdens werkzaamheden aan waterpartijen rekening gehouden te worden met het mogelijk voorkomen van de soort.

Bever

Algemeen

De bever is in Oostelijk en Zuidelijk Flevoland een vrij algemene verschijning. Dit watergebonden dier kent een populatiegrootte van ongeveer 150 (sub)adulten (Reinhold & Smeets, 2014). 's Winters eet het dier vooral boombast, 's zomer eet de bever vooral riet en lisdodde.

Burchten worden in de oevers van watergangen gebouwd. De locatie wordt vaak gekenmerkt door minimaal 50 cm waterdiepte in de watergang én veel houtige beplanting langs de oever. Gefoerageerd wordt tot enkele kilometers van een burcht.

Agrarisch gebied

De kavelsloten in het agrarisch gebied zijn weinig interessant voor de bever. Hij vindt hier weinig voedsel en de waterdiepte is beperkt. De tochten aan de rand van het gebied zijn wel interessant voor de bever. Deze watergangen staan in verbinding met de Lage Vaart in het Wisentbos alwaar een burcht gelegen is: de tochten zijn dus goed bereikbaar voor een bever.

Bebouwd gebied (huidig en toekomstig)

De watergangen in het bebouwde gebied zijn van voldoende diepgang voor de bever. Bomen aan de waterkant zijn echter schaars zodat een langdurige vestiging van de bever onwaarschijnlijk lijkt. De waarnemingen van een aanwezige bever op 25 februari 2015 en de sporen op 9 maart 2015 moeten dan ook gezien worden als een dier dat tijdelijk in een foerageergebied aanwezig is, en op termijn weer teruggaat naar zijn verblijfplaats in de Lage Vaart.

Afhankelijk van de boomontwikkeling langs de waterkant biedt het bestemmingsplangebied op termijn wel goede kansen voor blijvende vestiging van de soort.

De bever en de Ffwet

Zowel het agrarisch gebied als bebouwde gebied vormen voor de bever op dit moment marginaal leefgebied. Ontwikkelingen in het gebied zullen daarom geen invloed hebben op Flevolandse populatie. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke bezwaren hebben tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan.

Als het aantal bomen dat langs de waterkant voorkomt zich verder kan ontwikkelen zal het gebied interessanter worden voor de bever. Bij werkzaamheden aan de watergangen zal dan rekening gehouden moeten worden met dit dier.

Gewone dwergvleermuis

Algemeen

De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort van Flevoland. In elk dorp en stad komt de soort algemeen voor. De dieren huizen vooral in de spouwmuren en zijn dus sterk afhankelijk van bebouwing. Jagen doen de dieren op insecten tot enkele kilometers van de verblijfplaatsen. Het jachtgebied bestaat bij voorkeur uit half open landschap in combinatie met water. Omdat dit type landschap vaak aan de rand van dorp en stad te vinden is, zijn verblijfplaatsen van deze vleermuis vaak meer aan de rand van een stad te vinden dan in het centrum.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied is niet het optimale jachtgebied van deze vleermuissoort, maar in combinatie met de randen van het Wisentbos en de bebouwing zal de soort er zeker voorkomen. Verlies van dit

jachtgebied zal gezien de actieradius van de gewone dwergvleermuis en de kwaliteit van het jachtgebied geen cruciale rol betekenen voor de populatie.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Met de uitbreiding van de bebouwing neemt het aantal potentiële verblijfplaatsen voor deze soort toe. Ook de uitbreiding van de oppervlaktewater en het half open landschap (parken) biedt beter foerageer kansen dan in het huidige agrarische gebied.

De gewone dwergvleermuis en de Ffwet

Het verlies van het jachtgebied in het agrarisch gebied zal voor de populatie van de gewone dwergvleermuis geen gevolgen hebben. Zeker als gerealiseerd wordt dat op termijn meer jachtgebied gerealiseerd wordt: half open landschap met meer open water.

Ook het aantal potentiële verblijfplaatsen voor de soort neemt toe. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen voor de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakkapellen, aanbouw, sloop, na-isolatie e.d.) wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Laatvlieger

Algemeen

De laatvlieger is in Oostelijk Flevoland een vrij schaarse soort. In veel dorpen en steden komt de soort wel voor maar in duidelijk lager dichtheden dan de gewone dwergvleermuis. Deze soort verblijft overdag in spouwmuren en onder dakpannen.

Jagen doet het dier vooral in het buitengebied met een voorkeur voor lijnvormige structuren en nabij lantaarnpalen. Ook open agrarisch gebied wordt wel benut als jachtgebied. De actieradius tussen verblijfplaats en jachtgebied bedraagt meerdere kilometers.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied kan een rol spelen als jachtgebied voor de laatvlieger maar vormt zeker geen centrale rol. Het is te klein en weinig optimaal. Verlies van dit jachtgebied zal geen grote invloed hebben op de Flevolandse of Drontense populatie.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Met de komst van meer bebouwing neemt het aantal potentiële verblijfplaatsen toe. Het jachtgebied in de bebouwde kom speelt een minder belangrijke rol als bij de gewone dwergvleermuis zodat de ontwikkeling van extra bebouwing het verlies aan jachtgebied in het agrarisch gebied minder compenseert.

De laatvlieger en de Ffwet

Het verlies aan jachtgebied zal voor de populatie laatvliegers in Flevoland en Dronten geen effect hebben: daarvoor is het te klein en te marginaal in kwaliteit. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen voor de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan.

Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakkapellen, aanbouw, sloop, na-isolatie e.d.) wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Meervleermuis

Algemeen

De meervleermuis komt in Nederland vooral voor in de waterrijke provincies. Nederland vormt het belangrijkste reproductiegebied van West-Europa waardoor Nederland dus een grote verantwoordelijkheid heeft voor de soort. De soort huist in spouwmuren en jaagt boven groot open water (vaarten) en gras- en akkerland. De actieradius van mannelijke dieren is 7-15 km, die van vrouwtjes bedraagt meer dan 20 km van de verblijfplaats.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied zal wellicht een mogelijkheid bieden voor een enkel jagend dier, maar gezien het feit dat groot water niet grenst aan dit gebied is de kans hierop klein. Als jachtgebied is dit gebied zeer marginaal.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

De bebouwing biedt de meervleermuis kansen om zich te vestigen. De grotere waterpartijen in het gebied zouden jachtgebied kunnen vormen waar de dieren gedurende korte tijd jagen.

De meervleermuis en de Ffwet

Het omzetten van de het agrarische gebied richting bebouwd gebied heeft geen gevolgen voor de populatie meervleermuizen in Dronten en omgeving: daarvoor is het te klein en te marginaal. De bebouwing biedt vooral extra kansen voor vestiging van de meervleermuis. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan

Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakkapellen, aanbouw, sloop, na-isolatie e.d.) wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Ruige dwergvleermuis

Algemeen

De ruige dwergvleermuis is een vrij algemene vleermuissoort in Flevoland. In de zomerperiode betreft het waarschijnlijk vooral mannelijke dieren. Tijdens de voor-en najaarstrek zijn ook vrouwelijke dieren aanwezig.

De ruige dwergvleermuis bewoont vooral holten en scheuren van bomen, maar kan ook in bebouwing gevonden worden. Het dier jaagt graag in half open landschap gecombineerd met open water, maar wordt ook ver van het vaste land boven open water jagend waargenomen. Open agrarisch gebied is niet zijn favoriete jachtgebied.

Agrarisch gebied

Binnen het agrarisch gebied kan deze vrij algemene vleermuissoort jagend voorkomen al zullen de aantallen gering zijn. Het jachtgebied is niet optimaal.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Het randen van het bebouwde gebied kunnen dienen als jachtgebied, zeker als er grotere waterpartijen aanwezig zijn. De bebouwing zelf is als verblijfplaats minder interessant maar kan wel voor enkele dieren een verblijfplaats opleveren.

De ruige dwergvleermuis en de Ffwet

De ontwikkeling van het bestemmingsplan is eerder gunstig voor de ruige dwergvleermuis dan ongunstig. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan

Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakkapellen, aanbouw, sloop, na-isolatie e.d.) of de kap van bomen wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Rosse vleermuis

Algemeen

De rosse vleermuis is een typische boombewoner. Overdag gebruikt de soort holle bomen als verblijfplaats. In Flevoland lijkt de soort langzaam toe te nemen (evenals het aantal holle bomen). Jagen doet het dier op grote hoogte boven het landschap. Vooral direct na het uitvliegen worden gebieden rond het bos benut als jachtgebied met een voorkeur voor waterrijke gebieden. De rosse vleermuis kent een grote actieradius: meer dan 20 km.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied kan jachtgebied zijn voor de rosse vleermuis, zeker omdat het naast het Wisentbos gelegen is, waar rosse vleermuizen potentieel kunnen verblijven. Het agrarisch deel van het bestemmingsplangebied zal geen grote rol spelen voor de Flevolandse of Drontense populatie. Daarvoor is het te klein en te marginaal.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Het bebouwde deel van het bestemmingsplangebied speelt geen belangrijke rol in het leven van de rosse vleermuis. In bepaalde situaties zou het gebied tijdelijk benut kunnen worden als jachtgebied.

De rosse vleermuis en de Ffwet

Het ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied hebben geen invloed op het functioneren van de populatie rosse vleermuizen in Flevoland en Dronten. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan.

Tweekleurige vleermuis

Algemeen

De tweekleurige vleermuis is een vleermuissoort in opkomst. Het aantal waarnemingen in Nederland (en Flevoland) neemt de laatste 25 jaar toe. Het aantal gevonden verblijfplaatsen in Nederland is heel beperkt, maar in Dronten is de soort wel vastgesteld.

De soort jaagt graag boven vochtige, open gebieden en huist overdag in spouwmuren of onder het dak. De actieradius van het dier bedraagt meer dan 5 km vanaf de verblijfplaats.

Agrarisch gebied

Het agrarisch gebied zou incidenteel gebruikt kunnen worden als jachtgebied, maar vormt geen optimaal jachtgebied. Voor de bestaande populatie zal verlies van dit gebied geen gevolgen hebben.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

Door de uitbreiding van het aantal huizen neemt het aantal potentiële verblijfplaatsen toe.

De tweekleurige vleermuis en de Ffwet

Het omzetten van de het agrarische gebied richting bebouwd gebied heeft geen gevolgen voor de populatie tweekleurige vleermuizen in Dronten en omgeving: daarvoor is het te klein en te marginaal. De bebouwing biedt vooral extra kansen voor vestiging van de tweekleurige vleermuis. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen tegen de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan

Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakkapellen, aanbouw, sloop, na-isolatie e.d.) wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Watervleermuis

Algemeen

De watervleermuis leeft overdag in holle bomen en jaagt 's nacht boven open water. In vergelijking met de meervleermuis jaagt de watervleermuis vooral boven de kleinere wateren als vijvers, tochten e.d.

Agrarisch gebied

De kavelsloten in het agrarisch gebied zijn te smal als jachtgebied voor een jagende watervleermuis. De tochten aan de rand van het gebied zijn wel geschikt als jachtgebied.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

De uitbreiding van het oppervlaktewater in het bestemmingsplangebied kan gunstig zijn voor de watervleermuis. De watervleermuis houdt van weinig verlichte jachtgebieden en vliegroutes om deze jachtgebieden te bereiken. Onduidelijk is of het open water in de bebouwing op termijn bereikbaar wordt voor de watervleermuis

De watervleermuis en de Ffwet

De ontwikkelingen in het bestemmingsplangebied lijken weinig invloed te hebben op de geschiktheid van het leefgebied van deze vleermuissoort. De Ffwet zal dus geen onoverkomelijke belemmering vormen voor de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan

Jaarrond beschermde nesten van vogels

Algemeen

Nesten van bepaalde vogelsoorten zijn jaarrond beschermd. Ook als de vogel op dat moment geen gebruik maakt van het nest mag het nest door werkzaamheden of door ruimtelijke ontwikkelingen zijn functionaliteit niet verliezen. Voorbeelden hiervan zijn nesten van buizerd, havik, huismus en gierzwaluw.

Agrarisch gebied

In het huidige agrarisch gebied zijn weinig mogelijkheden voor de vestiging van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest.

Bebouwd gebied (huidige en toekomstig)

In het huidige bebouwde gebied en in de bebouwing die in de toekomst ontwikkeld wordt ontstaan kansen voor vestiging van vogels met een jaarrond beschermd nest. De huismus is de meest waarschijnlijke soort. Afhankelijk van de bouwstijl ontstaan er ook kansen voor gierzwaluw. Het zijn vogelsoorten die sterk gebonden zijn aan de stedelijke omgeving. Verder ontwikkeling van het bestemmingsplangebied zal daarom eerder gunstig dan ongunstig uitpakken voor deze vogelsoorten.

Jaarrond beschermde nesten en de Ffwet

Gezien het ontbreken van jaarrond beschermde nesten in het agrarische gebied en een verwachte toename aan nestmogelijkheden in het bebouwde gebied zal de Ffwet geen onoverkomelijke belemmering vormen voor de ontwikkelingen zoals beschreven in het bestemmingsplan. Wel dient gerealiseerd te worden dat gedurende de bestemmingsplanperiode wijzigingen aan de bebouwing (dakcapellen, aanbouw, sloop e.d.) wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen.

Broedende vogels

Algemeen

Broedende vogels mogen tijdens de uitvoer van werkzaamheden nooit verstoord worden aldus de Ffwet. Hiervoor is ook geen ontheffing mogelijk.

Broedende vogels en de Ffwet

Ontwikkelingen in het bestemmingsplan gebied dienen rekening te houden met broedende vogels. Er is echter geen sprake van onoverkomelijke belemmeringen vanuit de Ffwet want buiten de periode dat de vogels broeden, kan altijd gewerkt worden.

4. Conclusie

Binnen het bestemmingsplan De Gilden – Het Palet komen (naar alle waarschijnlijkheid) een groot aantal plant- en diersoorten voor die bescherming genieten middels de Flora en faunawet.

Op basis van de geschetste ontwikkelingen in het gebied is er geen reden te veronderstellen dat de Flora en faunawet een juridische basis geeft waardoor het bestemmingsplan niet uitgevoerd kan worden. Van veel beschermde soorten is het zelfs duidelijk dat zij door de ontwikkelingen in het gebied juist meer kansen krijgen zich te ontwikkelen of te vestigen.

Duidelijk is ook dat bepaalde ontwikkelingen/werkzaamheden in het gebied wellicht wel een ontheffing Ffwet vragen: er is echter geen aanleiding gevonden waarom deze ontheffing (onder voorwaarden) niet verkregen kan worden.

5. Geraadpleegde literatuur en websites

Beelen, P., T. Kombrink, J. Kroon, P. Ponsteen, J. Reinhold, R. Stam & S. Vleeming. 2012. Visatlas Flevoland. – boek samenwerkende partijen.

Heemskerk, R., J. Reinhold. A. van der Veen & M. van Leeuwen, 2007. Beschermde planten en dieren van Flevoland. – uitgave Landschapsbeheer Flevoland 132p.

Reinhold, J., 2005a. De ringslang in Flevoland. –RAVON 7\3; 80-82

Reinhold, J. & R. Heemskerk, 2014. Monitoren rugstreeppad Almere-Poort. Rapport Landschapsbeheer LBF-2014-016

Reinhold, J & B. Smeets., 2014. 15 jaar Bevermonitoring Flevoland: 26 jaar bevers in Flevoland. – rapport Landschapsbeheer LBF 2014-015

Reinhold, J., 2013. Otters dwalen door de polder. – de Grauwe Gans 29\3; 6-7

Reinhold, J., A-J Haarsma , J.R. Regelink & H. J. G. A. Limpens, 2007. Vleermuizen in Flevoland: een beschermde diergroep in beeld gebracht: eindrapportage. –rapport LBF 2007.

Reinhold, J. & G. ter Woord, 2009, Ringslangen en Flevolandse kanalen. RAVON 11\ (1/2): 3-5

Rijsewijk, A. C van, W. Bosman en R. Zollinger , 2005. Gebiedsdekkend onderzoek naar het voorkomen van de rugstreeppad (Bufo calamita) in de provincie Flevoland 31p

www.waarneming.nl